

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Številka: 411-02/16-4/
Ljubljana, 12. 10. 2016

EPA 1484-VII

Državni svet Republike Slovenije je na 44. seji 12. 10. 2016, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06 in 47/13), sprejel naslednje

M N E N J E

k Predlogu proračuna Republike Slovenije za leto 2018 (DP2018)

Državni svet **ne podpira** Predloga proračuna Republike Slovenije za leto 2018, ki ga je v obravnavo predložila Vlada Republike Slovenije.

Državni svet ugotavlja, da predlog proračuna odraža v zadnjem obdobju pozitivno gibanje slovenskih javnih financ. Po opravljenih projekcijah je za letos primanjkljaj sektorja država načrtovan v višini 2,2 % BDP, 2017 1,6 % BDP in 2018 1 % BDP. S tem se bo v skladu z zahtevami pakta stabilnosti in rasti ter z ustavnim fiskalnim pravilom postopno izboljševal tudi strukturni primanjkljaj. Bruto domači proizvod se bo 2016 povečal za 2,3 %, 2017 za 2,9 %, 2018 pa za 2,6 %, pri čemer se predvideva, da bo poleg izvoza pomemben dejavnik gospodarske rasti tudi zasebna potrošnja, ob okrevanju trga dela in pospešku pri investicijskih vlaganjih, kjer je računati tudi na rast državnih investicij v povezavi z obsegom črpanja evropskih sredstev. Proračun za 2018 temelji na predpostavki o davčnem prestrukturiranju v smeri razbremenitve dela, restriktivni politiki plač v javnem sektorju, upravljanju dolga z znižanjem izdatkov za obresti in povečanju vlaganj na področje prometa in prometne infrastrukture, varovanja okolja, krepitve kakovosti storitev za zdravje, kmetijstva, obnovljivih virov energije in energetske učinkovitosti ter vlaganj na področji znanosti in zaposlovanja. S predlogom proračuna želi Vlada, ob skrbi za javno finančno stabilnost, z njegovo razvojno naravnostjo zagotoviti pogoje za nadaljnjo stabilno gospodarsko rast.

Vsa združenja občin opozarjajo na zniževanje sredstev za izvajanje zakonskih obveznosti, pri čemer se tudi tokrat postavlja pod vprašaj uspešnost pogajanj o povprečnini za prihodnji dve leti. Državni svet izpostavlja, da bi morala Vlada in resorna ministrstva bolj prisluhniti argumentom občin in prepoznati pomen financiranja lokalne samouprave za kakovost življenja državljanov, saj se prav na lokalni ravni odvija večina ključnih dejavnosti, ki so življenjskega pomena. Kljub opozorilom o zmanjševanju finančne neodvisnosti občin in njenem vplivu na slabšo sposobnost vlaganj v razvojne projekte se stanje iz leta v leto slabša, čeprav imajo prav investicije na lokalni ravni pomemben vpliv na vsakdanje življenje ljudi.

V zvezi z zagotavljanjem sredstev za sofinanciranje gradnje objektov za predšolsko vzgojo in osnovnošolsko izobraževanje v občinah z izrazitim trendom povečevanja števila prebivalcev Državni svet opozarja na neustrezen odnos države do navedene problematike. Medtem ko je bil zadnji razpis resornega ministrstva za sofinanciranje investicij v vrtce in osnovno šolstvo izveden 2011, novega ni moč pričakovati pred 2019. Ob tem pa je v občinah z izrazitim trendom povečevanja števila prebivalcev velika potreba po izgradnji šol in vrtcev, ki jih morajo občine financirati same. Državni svet zanima, ali se tega problema Vlada sploh zaveda in ali so na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport, ki odloča, za katere namene se porabljajo proračunska sredstva, sploh seznanjeni s konkretnimi potrebami v lokalnih okoljih. Državni svet tudi opozarja, da je nujna širša in poglobljena razprava o prilagoditvi standardov in normativov na vseh področjih.

Državni svet opozarja na obmejna in problemska območja, ki so v skladu z Zakonom o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja prednostna območja vseh razvojnih politik in bi se zanje v okviru finančnih načrtov ministrstev morali pripravljati posebni ukrepi, a se v zadnjih letih proračunska sredstva za te namene ne zagotavljajo.

Občine so v novi finančni perspektivi v primerjavi s preteklo finančno perspektivo na slabšem, saj zdaj praktično nimajo resnih možnosti dostopati do kohezijskih sredstev. V povezavi z uspešnostjo črpanja evropskih sredstev bi kazalo razmisliti, da se občinam omogoči boljši dostop do evropskih sredstev, predvsem na področju okoljskih investicij, kjer imajo občine pripravljene projekte. S tem bi izboljšali uspešnost Slovenije pri črpanju evropskih sredstev in hitreje uresničili okoljske cilje, ki si jih je zadala država.

V razpravi so državni svetniki ugotovili, da predstavljajo proračunski dokumenti z določitvijo predlaganih prioritete, upoštevajoč dane finančne možnosti države in sprejete zaveze iz zakona o fiskalnem pravilu, vendarle napredek glede na predhodno sprejeti proračun. Nekatera vprašanja, ki so se nanašala na posamezne postavke proračuna, pa po mnenju Državnega sveta zahtevajo dodatno obrazložitev:

- glede na pričakovane težave pri črpanju evropskih sredstev, ko se poraba evropskih sredstev ne bo več v takšni meri kot doslej osredotočala na klasične investicijske projekte, se zastavlja vprašanje o optimalni naravnosti sedanjega operativnega programa in smiselnosti priprave njegove revizije 2018;
- na pogajanjih z vladno stranjo predstavniki občin niso uspeli s predlogom, da se ob povprečnini, ki jih predloga proračunov namenjata občinam, zagotovi še dodatna sredstva v višini 16 mio EUR, ki bi jih lokalne skupnosti potrebovale za izvajanje vse širšega obsega svojih obveznosti. Ob razumevanju, da ni dovolj sredstev za dodatne potrebe, pa Državni svet izraža začudenje, da se bo iz proračunskih postavk zagotovilo enako vsoto denarja za nepredvideni izdatek iz naslova denacionalizacijskega zahtevka;
- ali pomeni morebitno gibanje plač v javnem sektorju v smeri povišanja tudi uresničenje nekaterih obljub o navezavi povišanja teh plač na višji znesek pri določanju povprečnine;
- Državni svet pričakuje, da bo Vlada v prihodnje pri pripravi proračunov iskala dodatne rešitve, ki bodo za gospodarstvo v večji meri pomenile razbremenitev in spodbudo. Glede na precej povišan znesek pričakovanih prihodkov od DDV pa se zastavlja vprašanje, ali Vlada razmišlja o povečanju stopnje DDV ali pa so pričakovanja o povečanih prihodkih iz tega naslova posledica projekcij o rasti domačega povpraševanja;

- kakšen je vpliv napovedane zdravstvene reforme na državna proračuna v prihodnjih dveh letih;
- kakšna je ocena fiskalnih posledic v primeru ugotovitve protiustavnosti določb Zakona o bančništvu, ki se nanašajo na razlastitev podrejenecv;
- treba bi bilo razveljaviti zakonska določila o bančni in davčni tajnosti, ki varujejo fizične in pravne osebe, ki denar odlivajo v tujino;
- Ministrstvo za finance in FURS morata povečati aktivnosti pri izterjavi davčnega dolga;
- Še vedno ne razpolagamo z uradno oceno »bančne luknje«.

* * *

Za poročevalko je bila določena predsednica Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance mag. Marija Lah.

Mitja Bervar, mag. manag.
predsednik